

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра історії України та археології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ІСТОРІЯ ВОЛИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Силабус освітнього компонента «ІСТОРІЯ ВОЛИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ» підготовки бакалавра

Розробник:

Понедельник Лариса Анатоліївна, доцент кафедри історії України та археології, кандидат історичних наук, доцент.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

доц. Хлібовська Г. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри історії України та археології

Протокол № 2 від 17 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри:

проф. Ленартович О.Ю.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна/заочна форма навчання	А ОСВІТА А4 СЕРЕДНЯ ОСВІТА А4.03 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА)	Нормативна
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання 2
ІНДЗ: немає	СЕРЕДНЯ ОСВІТА. ІСТОРІЯ ТА ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ)	Семестр III
		Лекції 10 год / 4
		Практичні 20 год / 6
		Самостійна робота 110 год / 121
		Консультації 10 год
		Форма контролю: залік
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача (-ів)

Понедельник Лариса Анатоліївна

кандидат історичних наук, доцент

доцент кафедри історії України та археології

050 687 99 70; 068 926 42 65; poniedielnyk@ukr.net

Посилання на розклад: <https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Історія Волинського національного університету імені Лесі Українки» належить до переліку вибіркового освітніх дисциплін підготовки бакалаврів. Він спрямований на ознайомлення з історією та сьогоденням ВНУ імені Лесі Українки, його факультетів, структурних підрозділів, особливостями навчального та виховного процесу у закладі. Практичні заняття орієнтовані на вироблення компетенцій, спрямованих на інтеграцію здобувачів вищої освіти в академічне середовище ВНУ імені Лесі Українки. Курс сприяє реалізації творчих можливостей студентів через індивідуально-спрямований розвиток їх здібностей, наукову пошукову діяльність, набуття сучасних навичок до підготовки та захисту індивідуальних навчально-дослідних завдань, рефератів.

Силабус вибіркового освітнього компонента «Історія Волинського національного університету імені Лесі Українки» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента – формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про історію становлення та розвитку Волинського національного університету імені Лесі Українки, як одного з найстаріших закладів вищої освіти в регіоні в контексті суспільно-політичних, культурних і освітніх процесів України та Європи; виховання академічної культури, корпоративної ідентичності та поваги до університетських традицій, а також виховання професійної і громадянської відповідальності майбутнього вчителя історії та громадянської освіти.

Завдання освітнього компонента:

- ознайомити здобувачів освіти з історичними передумовами заснування Університету, основними етапами його розвитку та трансформацій;
- розкрити роль Університету у формуванні національної освітньої, наукової та культурної традиції;
- проаналізувати діяльність видатних постатей, пов'язаних з історією Університету;
- розкрити роль науково-педагогічних працівників і випускників Університету в освітньому та суспільному житті України;
- сформулювати розуміння місця Університету в регіональному, загальноукраїнському та європейському освітньому просторі;
- розвивати вміння аналізувати історичні джерела, архівні матеріали, усні свідчення та наукові праці;
- сприяти формуванню ціннісного ставлення до історико-культурної спадщини Університету та навичок її збереження і популяризації;
- висвітлити внесок Університету в підготовку педагогічних кадрів, розвиток історичної науки та громадянської освіти;

- виховувати почуття академічної доброчесності, національної свідомості та громадянської активності;
- формувати здатність застосовувати історичні знання у майбутній професійній діяльності вчителя історії та громадянської освіти.

3. Soft skills.

Результати навчання (компетентності).

Відповідно до освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти в результаті вивчення вибіркового освітнього компонента «Історія Волинського національного університету імені Лесі Українки» здобудуть такі компетентності:

3. Структура освітнього компонента.

Форма контролю – залік.

Назви змістових модулів і тем	Усього денна/заочна	Лек. денна/заочна	Практичні денна/заочна	Сам. роб. денна/заочна	Конс. денна/заочна	Форма контролю/Бали
Змістовий модуль 1. Історія Луцького державного педагогічного інституту імені Лесі Українки						
Тема 1. Освітні традиції Волині.		2	/2			ДС
Тема 2. Історіографія історії волинського вишу						
Тема 2. Передумови виникнення вищого навчального закладу в Луцьку.			2	5		ДС
Тема 3. Луцький державний учительський інститут		/2	2	5		ДБ, РМГ
Тема 4. Луцький державний педагогічний інститут імені Лесі Українки		2/2				ДБ, ДС
Тема 5. Викладачі Луцького державного педагогічного інституту імені Лесі Українки – ключові фігури волинського шістдесятництва та дисидентського руху.		2	/2			ДС, Р, Е
Разом за модулем 1					10	
Змістовий модуль 2. Назва модуля						
		2		5		
Тема 6. Історичні етапи ВНУ імені Лесі Українки.			2	5		ДС,
Тема 7. Основні віхи та напрями розвитку Університету на поч. ХХІ ст.		2/2				Р, ДБ,
Тема 8. Визначні постаті ВНУ імені Лесі Українки			2/2			РМГ, Е
Тема 9. Політика пам'яті в Університеті. Музейні		2	2			ДС, Р, Е

експозиції як місця пам'яті.						
Тема 10. Знані випускники ВНУ імені Лесі Українки		2/2	/2			Р, Е
Разом за модулем 2	38	6	4	26	2	
Види підсумкових робіт (за потреби)						
Контрольна робота (за наявності)						
ІНДЗ (за наявності)						
Інше (вказати)						
Всього годин/Балів	150 /	10/4		110/121	10	Залік

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

4. Завдання для самостійного опрацювання.
5. Форми самостійної роботи: підготовка до практичних занять, підготовка доповіді, реферату, творчого есе (виступ на практичному занятті).

IV. Політика оцінювання

Оцінювання відбувається згідно [Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26.06.2025 р.](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf) (URL: <https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) за 100-бальною шкалою, на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань. Об'єктом оцінювання знань здобувачів освіти є програмовий матеріал з ОК, засвоєння яких перевіряється під час цих видів контролю. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначено у *таблиці 2* силабуса освітнього компонента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, перевірка результатів виконання різноманітних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, виконання есе тощо.

Об'єктами поточного контролю знань здобувачів освіти з ОК «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» є: систематичність і активність роботи на практичних заняттях; виконання завдань для самостійного опрацювання; виконання есе. Під час здійснення контролю за систематичністю та активністю роботи на практичних заняттях враховуються: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність під час їх обговорення; результати виконання завдань і захисту робіт тощо.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з певного ОК на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних (семінарських, індивідуальних), самостійної роботи, експрес-тестів

тощо. Із тих ОК, де передбачено залік, модульні контрольні роботи не плануються, не проводяться.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості, як правило, 100.

У день складання заліку за основною сесією заборонено проводити додаткові опитування здобувача освіти, а також здобувач освіти не має права дозвати будь-який вид робіт, передбачений силабусом освітнього компоненту.

Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до електронного журналу успішності і сумуються під час виставлення підсумкового бала з ОК.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право.

Основні види відповідальності здобувачів освіти за порушення академічної доброчесності (ч.6 статті 42 Закону України «Про освіту»): повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); відрахування з університету; позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання.

Жодні види порушень академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [«Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки»](https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/) (URL: https://ra.vnu.edu.ua/akademichna_dobrochesnist/kodeks_akademichnoi_dobrochesnosti/).

Із ОК, де формою контролю є залік, оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом ОК. У цьому випадку завдання із цих видів поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів.

Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом ОК. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку, як правило, – 100.

Повторне складання заліків, екзаменів допускається не більше як два рази з кожного ОК: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

V. Підсумковий контроль

Із вибіркових освітніх компонентів форма контролю – залік. Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
0–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Перелік питань для підсумкового контролю.

Витоки освітніх традицій на Волині.
Братська школа при Луцькому Хрестовоздвиженському братстві XVII ст.
Школи Чину св. Василя Великого на Волині XVIII ст.
Освітня мережа Волинської губернії
Система освіти Волинського воєводства у міжвоєнний період (1921–1939)
Волинське шкільництво у 1939-1941 рр.
Луцький державний учительський інститут. Історія становлення.
Післявоєнне відновлення інституту.
Луцький державний педагогічний інститут імені Лесі Українки.
Відкриття нових факультетів у 50 - 60-х рр. XX ст.
ВДУ імені Лесі Українки. Реорганізація і зміни.
ВНУ імені Лесі Українки. Наукові школи.
СНУ імені Лесі Українки.
ВНУ імені Лесі Українки.
Історіографія історії волинського вишу
Визначні постаті ВНУ імені Лесі Українки
Валентин Мороз – викладач і дисидент
Дмитро Іващенко – представник дисидентського руху на Волині, викладач-філолог
Музейні експозиції як місця пам'яті.
Знані випускники ВНУ імені Лесі Українки
Рейтингові позиції Університету
Олеся Ковальчук – учасниця дисидентського руху на Волині 1960-х років.
Музей Лесі Українки.
Діяльність етнографічного музею.
Видавнича діяльність ВНУ імені Лесі Українки.
Волонтерство Лесиною вишу у роки російсько-української війни.
Студенти і викладачі ВНУ імені Лесі Українки в боротьбі за Перемогу...

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Архів Волинського національного університету імені Лесі Українки: Книги наказів Луцького державного педінституту за 1951 – 1952рр. Наказ № 457/ 6 від 17. 01. 1952 (про реорганізацію в педінститут).

Архів Волинського національного університету імені Лесі Українки: Книги наказів Луцького державного педінституту ім. Лесі Українки за 1993р. Витяг з наказу № 1 від 17. 08. 1993 (про реорганізацію Луцького державного педагогічного інститут у Волинський державний університет імені Лесі Українки).

Архів Волинського національного університету імені Лесі Українки: Книги наказів Волинського державного університету імені Лесі Українки за 2007р. Витяг з наказу № 384-з від 09. 10. 2007р. (про надання ВДУ імені Лесі Українки статусу національного).

Архів ВКМ. Іващенко Д. П. Щоденник (з 12.11.1965 – до 12.11.1966 р.)

Бондарук Л. За що судили волинських шістдесятників. URL :

<https://uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/lystopad/8/8-lystopada-1919-roku-narodyvsya-ochilnyk-volynskyyh-shistdesyatnykiv-dmytro-ivashchenko>

Бундак О., Понедельник Л. Формування української ідентичності: теорія та практика сучасності. *Вісник Черкаського університету* : серія «Історичні науки». Черкаси, 2024. 24 груд. 2024 р. № 2. С. 51–60.

Гогось О. Розвиток освіти на Волині : історія та сучасність : (до 100 річчя заснування Ковельської гімназії) : матеріали наук.-пед. іст.-краєзн. конф. - Луцьк; Ковель, 2006. – 39-40 с.

Західне Полісся: історія та культура. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2012. 784 с.

З когорти подвижників-просвітян. *Дивослово*. . URL :

<https://dyvoslovo.com.ua › uploads › 2016/02>

Золотий фонд Університету імені Лесі : енциклопедія випускників / керівник проєкту Анатолій Цьось; упорядник і редактор Лариса Понедельник. Луцьк :

Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки. 2022. 280 с.

Історія Волині : науково-популярне видання / наук. редактор, керівник автор. колективу М. М. Кучерепа ; авт. кол.: В. А. Білик, Г. В. Бондаренко, В. І. Бортніков та ін. ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Суми : Університетська книга, 2023. 667 с.

Історія Волині / наук. ред. М. М. Кучерепа ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Вид. 2-ге, змін. і доповн. Луцьк : Надстир'я , 2024. 672 с.

Корнійчук Н. Мій учитель – Дмитро Іващенко. *Волинська газета*. 2021. URL : <https://vln.media/mii-uchytel-dmytro-ivashchenko/>

Лис С. В. Слово поза цензурою: самвидав як феномен культури і суспільнополітичної думки 1960-х – 1980-х років (Західна Україна). Луцьк : ПВД «Твердиня», 2008. 76 с.

Луцький державний педагогічний інститут ім. Лесі Українки (Нарис історії). Львів: Світ, 1992. 88 с.

Освітні традиції та «Просвіта» на Волині. До 75-річчя факультету історії, політології та національної безпеки ВНУ імені Лесі Українки /за ред. Я. Яроша. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 400 с.

Понедельник Л, Буснюк А. Олеся Ковальчук. : життя в ім'я служіння Україні та задля майбутніх поколінь. *Українське державотворення: проблеми і сучасність* : Зб. наук. праць. Вип. XX / Ред. кол. : О. Й. Дем'янюк, О. А. Бундак [та ін.]. Луцьк : ВІППО, 2024. 112 с. С. 90–95.

Понедельник Л. Педагогічна освіта Волині. Формування та становлення особистості педагога (на прикладі історії випускників ВНУ імені Лесі Українки)

Понедельник Л. Подвиг і героїзм сучасних захисників. Минуле і сучасне Волині та Полісся: місто Рожище в історії України і Волині. Матер. LXXII Всеукр.наук.істор.-краєзн.конф. 8-9 грудня 2022 р. Луцьк-Рожище, 2022. С. 154-158.

Реабілітовані історією : у 27 т. Т. 1. Волинська область / авт. кол. : М. М Кучерепа (кер.), Вісин В. В., Ленартович О. Ю. та ін. Луцьк : ВАТ «Волин. обл. друк.», 2010. Кн. 1. 974 с.
Сверстюк Є. Волинська аудиторія шістдесятників *Волинь*. 2010. 25 берез., 27 берез. № 33, 34.

Сторінки історії Волинського державного університету ім. Лесі Українки. Луцьк: Ред. видавниче відділення ВДУ. 1998. 108 с.

Хмелюк М. Література – справа життя Дмитра Іващенко. *Волинь філологічна*. 2012. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/7278/1/6.pdf

Яцечко-Блаженко Т. Коли та як у Луцьку з'явився педагогічний інститут. *Хроніки Любарта*. 2017. 1 жовтня. URL : <https://www.hroniky.com/news/view/9585-ekskurs-v-mynule-koly-ta-iaak-u-lutsku-z-iavyvsia-pedahohichni-institut>

Яцечко Т. В. Музей археології Волинського державного університету імені Лесі Українки: історія, сучасність// Наук. Зап. Вип. Х. Рівне: Перспектива, 2007. 134 – 137 с.

Волинський національний університет імені Лесі Українки <http://www.vnu.edu.ua/>
<https://vnu.edu.ua/uk/general-information/volynska-osvitnya-tradytsiya>

Український Інститут національної пам'яті – <https://uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/lystopad/8/8-lystopada-1919-roku-narodyvsya-ochilnyk-volynskyyh-shistdesyatnykiv-dmytro-ivashchenko>